

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו בסעודה שלישית פרשת נח תשע"ו לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויען - גליון תתפ"ב

היה אור וחצי כדור היה חושך כל י"ב חודש, כמו שהיתה בתחילת הבריאה קודם שנתלו המאורות בגלגלים. ונח כשנכנס בתיבה מפני מי המבול היה השמש על הארץ, כדכתיב (י"ג-י) בעצם היום הזה וגו', ואם כן שפיר האירו לנח כל אותן הימים ולא היה יושב בחושך עיי"ש שהאריך בזה, ומתרץ קושית הרא"ם על אופנם ע"כ. וכן מבואר בתפארת יהונתן שם.

ולדפני הדברים יותר יש לומר, דהנה בידי משה (על ב"ר כה-ב), כתב בטעם שלא שמשו המזלות, כי השמים מספרים כבוד א-ל (תהלים יט-ב), שהילוכן של חמה ולבנה וכוכבים בגלגל זהו שירתם [ונכמבואר במדרש (תנחומא אחרי ט) השמש כל זמן שהוא מקלס יש בו כח להלך, דמם מלקלס עמד וכו'. וכשאמר יהושע שמש בגבעון דום (יהושע י"ב), אמר לו השמש, וכיון שאני שותק מי יאמר קלוסו של הקב"ה, אמר לו דום אתה, ואני אומר שירה בעבורך, שנאמר אז ידבר יהושע לה' ע"כ]. ומצינו בקריעת ים סוף, בקשו מלאכי השרת לומר שירה על הים, אמר הקב"ה מעשי ידי טובעין בים ואתם אומרים שירה (מגילה י:), על כן במבול לא שמשו המזלות, שבהליכתן בגלגל הם אומרים שירה, ומעשי ידי טובעין במבול ע"כ. ואם כן במבול רק דמם מלהלך ונשאר עומד במקומו, שרק כל זמן שהוא מקלס יש בו כח להלך.

והנה נח נכנס אל התיבה 'בעצם היום' (י"ג-י), שהוא בעיצומו של היום, חצות היום. ומצינו כיוצא בזה ביציאת מצרים דכתיב גם כן ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים (שמות יב-מא), ומבואר במדרש (ב"ר גג-ג) שיצאו בחצות היום ע"ש. ואם כן נשאר האור בסביבות התיבה משך כל השנה כמו אור של צהרים. ועל כן אמר לו ה' 'צוהר' תעשה לתיבה, שהחלון שיעשה יביא אל התיבה אור צהרים תמיד. [ובפירושו רבינו אפרים כתוב, בשנת ש"ש

צהר תעשה לתיבה (י"ג-י). הנגינה היא מונח רביעי. ונראה דהנה ברש"י כתב צהר, יש אומרים חלון, ויש אומרים אבן טובה המאירה להם (ב"ר לא-יא) ע"כ. ויש להבין במה פליגי. וגם אי נימא דהכוונה היא לחלון, למה קראו בשם צוהר, שהוא מלשון צהרים. והמפרשים כתבו דזה תלוי אי נח ניצול בזכות עצמו, אז יוכל לראות במפלת הרשעים, ושפיר היה לו חלון. אבל אם לא ניצול בזכותו רק עבור דורות העתידים, אז אינו יכול לראות במפלת הרשעים (ב"ר נ"א), ולכן נאמר ללוט אל תבט אחריך (י"ט-יז) וכמבואר ברש"י שם. (הובא בפרדס יוסף אות ט').

ובמקום אחר ביארנו בזה (עיין שמן ראש ח"ט בפרשתנו דף לג.), דבמדרש (ב"ר לד-יא) פליגי אי שמשו המזלות כל י"ב חודש שהיה המבול ע"ש. ולמאן דאמר לא שמשו, שלא האירו השמש והלבנה, אם כן מהחלון לא יכנס אורה, ועל כן הוצרכו לאבן טובה. ולמאן דאמר ששימשו המזלות, הרי נכנס האור מהחלון, ואז צוהר תעשה לתיבה היינו חלון, עיין שם בארוכה.

והנה ברא"ם הקשה במה שכתב רש"י יום ולילה לא ישובותו (ח-כב) ששבתו כל ימות המבול, שלא שמשו המזלות, ולא ניכר בין יום ובין לילה ע"כ. דאם כן איך היה יכול נח באחד בתשרי, אם חרבו, הרי היה בתוך י"ב חודש. והשנית, מהיכן ידע מספר הימים, שנאמר ויהי ארבעים יום. גם קשה, איך פרוחה היונה בלתי אור, ואיך ראתה אם יש מקום לנוח, (ועיין ברא"ם שהאריך בזה, והניח בצ"ע).

אמנם בשפתי חכמים (ח-כב) כתב לתרץ, דמה שאמרו שלא שמשו המזלות, אין הכוונה שלא שמשו כלל ולא זרחה החמה והלבנה בימים הללו, רק שלא היתה תנועת הגלגלים, אלא במקום שהשמש עמד בכניסת המבול, שם היה אור כל הי"ב חודש, ולא היה יום ולילה כשאר ימים שיש בהם י"ב שעות יום וי"ב שעות לילה, אלא חצי הכדור

וגנוזו לצדיקים לעתיד לבא ע"ש. ולפי זה הכי קאמר הקב"ה, אני אמרתי ויהי כן, דהיינו אף ביום הראשון, רק ואתם לא אמרתם, כלומר אתם גרמתם שלא נכתב ויהי כן, לכן לא יקומו רשעים במשפט וכו'. לפי זה אתי שפיר מה שכתב רש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, דאיתא בספרי המקובלים דאהרן בכוונת המנורה משך האור הגנוז לבית המקדש, וזהו ויעש 'כן' אהרן, להגיד שבחו של אהרן שלא שינה, כלומר בטיב כוונתו האיר במקדש האור הגנוז, נמצא שלא שינה הכ"ן, דהוי כאילו נאמר גם במאורות ויהי כן, כמו בשאר הימים, וזהו ויעש 'כן' אהרן דייקא, שלא שינה עכ"ד. ומעתה כיון דאותה שנה של המבול לא היו רשעים בעולם, ונח היה יכול ליהנות מהאור הראשון הגנוז, על כן אמר עליו הכתוב 'כן עשה', שהוא תיקן אז ה'כן' של המאורות, כאילו נאמר גם שם ויהי כן, כמו בשאר הימים.

*

ובהאי ענינא יתפרש המשך הכתובים להלן בפרשה, ויצא נח ובניו וגו', כל החיה כל הרמש וכל העוף וגו', ויבן נח מזבח לה', ויקח מכל הבהמה הטהורה ומכל העוף הטהור, ויעל עלות במזבח (ח-יח). ולכאורה מה דאמר 'ויבן נח מזבח' נראה כמיותר, דכיון שסיים ויעל עלות במזבח, בודאי שבנאו מתחלה, כי אחר המבול לא נשאר שום מזבח בעולם. ונראה דהנה בתפארת יהונתן (עה"פ ויבואו) הקשה על מה שאמר הכתוב ויבואו אל נח אל התיבה שנים שנים מכל הבשר אשר בו רוח חיים (ו-טו). ומשמע דמכל בעל חי שיש עליו בשר, אף על פי שאין בו עצם כלל, הכניס עמו בתיבה לקיום המין. והרי אמרו (חולין נח). דכל בריה שאין בה עצם אינה חיה י"ב חודש, והרי המבול היה י"ב חודש, ואיך יצאו. ותירץ דמכל מקום חיו על ידי נס. או יש לומר הואיל ולא שמשו המזלות אינו נחשב לכלום, דלא נחשב הזמן ע"כ. (ועיין בב"ר (כה-ב, לב-ו, לד-יא) אי שנת המבול עולה מן המנין לחשבון השנים).

עוד הקשה שם (בד"ה גם) על מה שהקריב נח גם מהעוף, הלא עופות אינם כשרים לקרבן אלא תורים ובני יונה, וכיון שהיו שנה תמימה בתיבה הרי נפסלו, ועברו הזמן שגבלו חז"ל (חולין כב). דתחלת הציהוב בזה ובוזה פסול. ותירץ גם כן על דרך זה, דכיון דלא שמשו אז המזלות, נחשב כאילו הם רכים בימים והוכשרו לקרבן ע"כ. (ועיין בזה בארוכה בפרדס יוסף את לט ובהערות שם).

ומעתה יש לומר כי נח ביצאו מן התיבה ורצה להקריב קרבנותיו, הסתפק אם התורים ובני יונה כשרים להקרבה שכבר עבר זמנם. אך כאשר ראה שיצאו עמו מן התיבה גם כל רומש על הארץ, והרי בריה שאין בה עצם אינה חי י"ב חודש, ועל כרחך שכיון שלא שמשו המזלות אין הזמן נחשב, שכולם עמדו במצבם כמו שנכנסו, ומזה

מאות שנה לחיי נח וגו' (ו-יא), ראשי תיבות 'שמש', שלא זרחה השמש ולא שמשו המזלות ע"ש. ולפי הנ"ל הכוונה שהשנה ההוא היה לו לנח רק שמש, שנשאר השמש עומד במעמדה, ולא נתהפכה ללילה.

והנה בתחלת הבריאה כתיב, והארץ היתה תוהו ובוהו, וחושך על פני תהום, ורוח אלקים מרחפת על פני המים, ויאמר אלקים יהי אור (א-ב), אם כן האור היתה הבריאה הרביעית בהעולם, מים, חושך, ארץ, אור. ולכן הנגינה על ציהר תעשה לתיבה, מונח רביעי, שלא יקשה כיון שהמזלות לא שימשו, אם כן מהו התועלת של חלון התיבה, לזה אמר מונח רביעי, שהאור שנברא הרביעית תהא מונח שם על מקומו משך כל השנה, וחלון התיבה יביא אור צהרים לתוך התיבה.

ויתכן להוסיף עוד, דאיתא בגמרא (חגיגה יב) אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, וכיון שנסתכל הקב"ה בדור המבול ודור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנוז מהם, שנאמר (איוב לח-טו) וימנע מרשעים אורם, ולמי גנוז, לצדיקים לעתיד לבא ע"כ. ואיתא במדרש על הפסוק, ויאמר אלקים יהי אור (בראשית א-א), בכל העשיות נאמר בהם ויהי כן, וכאן לא נאמר ויהי כן, מפני הרשעים שלא זכו בהאור ההוא של מעלה, וגנוזו לצדיקים לעתיד לבא ע"כ. ואם כן אחר שנמחו כל הרשעים של דור המבול, ולא נשאר בעולם אלא נח ובניו שיהיו צדיקים, חזר האור הראשון למקומו, שהרי אין כעת בעולם אלא צדיקים. ואם כן לא רק אור היום כרגיל היה נכנס לתיבה, אלא 'צוהר', אור מופלג כעין אור צהרים, היינו האור שנברא ביום הראשון, שאדם מביט בו מסוף העולם ועד סופו.

*

ובה נראה לבאר מה שאמר הכתוב בפרשתנו, ויעש נח ככל אשר צוה אותו אלקים, כן עשה (ו-כב). ועיין ברמב"ן דלכאורה תיבות 'כן עשה' נראה לכאורה מיותרים. ויש לומר דמצינו במצות הדלקת המנורה דכתיב, דבר אל אהרן ואמרת אליו, בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, ויעש כן אהרן, אל מול פני המנורה העלה נרותיה וגו' (במדבר ח-ב). וברש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה ע"כ. וכתוב בחנוכת התורה לבאר על פי מה דאיתא בילקוט (תהלים רמו תרי"ח) על הפסוק על כן לא יקומו רשעים במשפט (א-א), וז"ל, אמר הקב"ה לרשעים, אני אמרתי כן, ואתם לא אמרתם כן, על כן לא יקומו רשעים במשפט ע"כ. והדברים נפלאים בעיני כל רואם, ופירש הוא ז"ל, דאיתא במדרש (ב"ר יב-ו) ויאמר אלקים יהי אור (א-א), בכל העשיות נאמר בהם ויהי כן, וכאן לא נאמר ויהי כן, מפני רשעים שלא זכו בהאור ההוא של מעלה,

לכל בהמות חיות ועופות, עד שלא ישארו בהם עופות וחיות שלא נעבדה בהם עבירה, ואם כן לא יבואו רק שנים לקיום המין, לכך תחילה אמר הקב"ה דבר חלטי שנים, כי זה היה על כל פנים, אבל מן השבעה לא אמר, אולי יהיה נעבדה בהן עבירה. אבל לבסוף שלא נעבדה בכולן עבירה, באמת אמר שבעה ע"כ. עוד כתב (שם ד"ה מכל), דלעיל כתיב ויאמר 'אלקים' במדת הדין, ומדת אלקים אינו מסכים לקרבן [עייין ברמב"ן (פ' משפטים) שזהו סוד הכתוב (שם כב-ט) זובח 'לאלהים' יחרם בלתי 'להוי"ה' לבדו ע"ש. וברמב"ן (שם ה-לו)]. ולכך לא אמר לעיל רק שנים מכל מין בכלל. אבל כאן נאמר ויאמר 'הוי"ה' שהוא מדת הרחמים בחר בקרבן, ולכך קאמר שבעה מן הטהורים, להקריב מהם קרבן ע"כ. ומעתה אתי שפיר, שמזה שבתחלה לא נצטוה אלא על שנים, ואחר כך שינה ה' לצוותו ליקח שבעה, על כרחך שזהו רק כדי להקריב ממנה קרבן, ששם פוסל נעבדה בו עבירה, וגם הקרבנות יש לזבוח בלתי להוי"ה לבדו.

*

והנה בתחלת הפרשה כתיב, נח איש 'צדיק תמים' היה בדורותיו (ט-ו). ולהלן נאמר רק, כי אותך ראיתי 'צדיק' לפני בדור הזה (א-י), ולא הזכירו בשם צדיק תמים. וברש"י מקצת שבחו של אדם בפניו, וכולו שלא בפניו (עירוובין יח:). ע"כ. ונראה עוד דאיתא באבות דרבי נתן (פרק א-ח) כשתפשו את רבי שמעון בן גמליאל ואת רבי ישמעאל ליהרג, היה רבי שמעון בן גמליאל יושב ותוהה בדעתו ואומר, אוי לנו שאנו נהרגין כמחללי שבתות וכעובדי כוכבים וכמגלי עריות וכשופכי דמים. אמר לו רבי ישמעאל בן אלישע, רצונך שאומר לפניך דבר אחד. אמר לו, אמור. אמר לו, שמא כשהיית מיסב בסעודה באו עניים ועמדו על פתחך ולא הנחתם שיכנסו ויאכלו. אמר לו, השמים אם עשיתי כן, אלא שומרים היו לי יושבין על הפתח, כשהיו עניים באים היו מכניסין אותן אצלי ואוכלין ושותין אצלי ומברכין לשם שמים. אמר לו, שמא כשהיית יושב ודורש בהר הבית, והיו כל אוכלוסי ישראל יושבין לפניך, זחה דעתך עליך. אמר לו, ישמעאל אחי, מוכן אדם שיקבל את פגעו ע"כ. הרי לנו איך סביביו נשערה מאד (תהלים ג-ג), שהקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה (בבא קמא ג.), איך שזוהית הלב הנוגע לגאווה, מתועב בעיני ה', וכמו שפירש רש"י (סוטה ד: ד"ה אשר נשמה באפו) שמחזיק עצמו כבעל נפש, דהיינו גאווה, שחשובה נפשו בעיניו ע"כ.

וכמו כן יש לומר בנח, שבכל דורותיו היה צדיק תמים, ופירשו חז"ל (עבודה זרה ג.) תמים בדרכיו וצדיק במעשיו, ופירש רש"י תמים, עניו ושפל רוח ע"כ. והוא על דרך שאמרו (מגילה כט.) האי מאן דיהיר, בעל מום הוא ע"ש. ולכן תמים הוא מי שהוא עניו ושפל רוח. ובמדריגה זו היה נח כל ימיו. אך כעת שאומר לו ה', קץ כל בשר בא לפני

הבין גם בנוגע להקרבת קרבנותיו במזבח, שיוכל להקריב כולם, גם אלו שעבר כבר זמנם. וזהו ההמשך ויצא נח ובניו וגו' כל רומש על הארץ, שנשארו חי גם אחר י"ב חודש מפני שלא שמשו המזלות, 'ויבן נח מזבח לה', מזה הבין נח דין הנוגע למזבח שכולם כשרים להקרבה. (והוא על דרך שפירש רש"י (שמות לב-ה) ויבן מזבח לפניו, לשון בינה, ויבן מזבח לפניו). ולכן ויקח מכל הבהמה הטהורה 'ומכל' העוף הטהור, ויעל עלות במזבח.

ובפשטות יש לומר כמו דאיתא בגמרא (זבחים קטו:) דעד שלא הוקם המשכן הבהמות מותרים, והכל כשרין ליקרב, בהמה חיה ועוף תמימים ובעלי מומין זכרים ונקבות, טהורין אבל לא טמאין ע"כ. ומסתבר דגם פסול שנים הותר בבמה, דלא גרע מבעל מום, ומבהמה חיה ועוף שהותרו בהם כל המינים.

*

וברש"י פירש מכל הבהמה הטהורה (ח-ב), אמר נח לא צוה לי הקב"ה להכניס מאלו שבעה שבעה, אלא כדי להקריב קרבן מהם (ב"ר לד-ט) ע"כ. וברש"י (משלי ט-ט) כתוב, תן לחכם ויחכם עוד, שזה נאמר על נח, שהבין ממה שצוה ה' לו להרבות מהטהורים, שרצה שיקריב מהן קרבנות ע"כ. ולכאורה יש להבין דאין מזה הכרח, דהלא למד נח תורה, ואם כן לא אכלו הוא ובניו אלא בשר בהמה טהורה, ובהיות שהותר לו אז לאכול בשר (רש"י ט-א), על כן צוה לו להרבות יותר מן הטהורים, כדי שיפרו וירבו יותר ויהא מוכן לאכילתו.

ונראה על פי מה שכתב הרמב"ן (ח-ז) מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה וגו', שנים שנים באו אל נח אל התיבה. ולכאורה הרי מן הטהורה נצטוה ליקח שבעה. אך שנים מכל זכר ונקבה באו מעצמם, ונח הוסיף להביא מן הטהורה ששה זוגות. והטעם כי הבאים להנצל באו מעצמם, ואשר לצורך קרבן טרח במצוה, כי כן נאמר לו ע"כ. וכן כתוב באור החיים הק' (שם) שתשלום השבעה שאינו לקיום המין, יטרח נח בשלו, ולא יטרחו מהשמים עליו ע"כ. והיינו דבמצוה אמרינן מצוה בו יותר מבשלוחו (קידושין מא.), וברש"י דכי עסיק גופו במצות מקבל שכר טפי ע"ש. ואם כן ממה ששנים מכל באו מעצמם, ולהשלים מנין השבעה נצטוה שהוא בעצמו צריך להכניסם, מזה הבין שהם לא באים לקיום המין, אלא כדי להקריב קרבן מהם.

עוד יש לומר על פי מה שכתוב בתפארת יהונתן (בד"ה ומכל), דלכאורה יש להבין דבתחלה לא צוה רק על שנים, ובסוף בשעת ביאתו לתיבה צוה ה' להביא מן הטהורים שבעה. ונראה כי דלהיות כי הבחירה ניתן ביד בני אדם, ואם כן אולי יטמאו בני אדם עד שעת ביאת התיבה

נראה הכוונה בזה להיפוך על פי מה דאיתא במתניתין (סוטה מט.) משמת רבי יוסי קטנתא פסקו חסידים, ולמה נקרא שמו קטנתא, שהיה קטנתא של חסידים ע"כ. וברש"י שהיה מקטניהם וסופם. אבל הרמב"ם בפירושו המשניות (שם) מפרש להיפוך וז"ל פירוש קטנתן של חסידים בכללם ושרשם, לפי שורש הדבר והתחלתו קטן עכ"ל. (והובא בתוספות יום טוב שם).

ובהקדמת שו"ת קול אריה (אות ג) כתב לבאר בזה מאמרם (סוכה כח.) אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הניח מקרא משנה וכו' דבר גדול ודבר קטן. דבר גדול מעשה מרכבה, דבר קטן היות דאביי ורבא ע"כ. וצריך ביאור לקרות עיקרי תורה שבעל פה שהוא דבר קטן. אך לפי דברי הרמב"ם הכוונה, דבר קטן רצה לומר עיקר ושורש של הכל הוא היות דאביי ורבא, היא התורה הקדושה ע"ש.

וכמו כן נימא על נח, מה שנשאר עומד חי בצדקו בדור כזה, הוא רק מעוצם גודל כח אמונתו בה', שלא היו יכולים לזחו ממקומו, ואת האלקים התהלך נח, שקיים שויתיה ה' לנגד תמיד (תהלים טז-ח), שה' רואהו בכל רגע בבית ובחוק, ועל ידי זה לא נשפע מדורו. ונח 'מקטני אמנה' היה, שאמונתו הגיע עד שורשו, קצה גבול האמונה, עד שהעיד עליו ה' בעצמו כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.

ומה שהיה מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול, יש לומר כי המאמין האמיתי מכיר ביתר שאת מדותיו העצומות של רחמי ה', א-ל רחום וחנון אך אפים ורב חסד (שמות לד-ו), ולכן חשב שבסופו ירחם ה' על הבריאה ולא יכלנו. והוא דוגמת בעל חסד גדול כשאומר שיהרוג עיר אנשים נשים וטף מפני שמרדו בו, יאמרו בני אדם שבסופו יחזור בו מפני עוצם רחמנותו. ומכל שכן בבוא עולם שמדותיו אין בהם גבול, ורחמי ה' אין לנו השגה בו, על כן מעוצם אמונתו בגודל רחמי ה', מאמין ואינו מאמין שיבוא המבול.

ובזה יש מוסר השכל על ימים האלה, שאחינו תושבי ארץ ישראל נתונים בצרה, מהשמועות המבהילות של הריגות, מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, ויש להצטער בצרת רבים, ולבקש רחמים ותחנונים עליהם בכל יום בתפלותינו, והלא נח נענש עבור שלא התפלל על רשעים כדור המבול, וחשב הרי אין זה נוגע לו, הוא יש לו תיבה להנצל עם משפחתו, ולא דאג דאגת אחרים. ויש לנו להוסיף בתחנונים ובאמירת תהלים על עם ה'. ירחם ה' על עמו, וישב את שבותנו בקרוב, וה' יברך את עמו בשלום, ונוכה בקרוב לביאת בן דוד במהרה דיין.

וגו', עשה לך תיבת עצי גופר וגו', והקימותי את בריתי אתך וגו', הרי שמע מפי הקב"ה עצמו שהוא ומשפחתו הם היחידים בדור שאינם מושחתים, ורק הוא נבחר מכל באי עולם להעמיד עולם חדש ממנו, יתכן שמזה בא לו זחיחות הדעת על גודל מעלתו, וסביביו נשערה מאד, ואמר לו ה' כי אותך ראיתי צדיק לפני, ולא קראו עוד תמים, המורה על מדת הענוה.

*

גם יש לומר כי חז"ל (זוה"ק נח סח.) האשימו את נח, שאחר ששמע מה' שמביא מבול לעולם, לא התפלל על בני דורו שירחם ה' ולא יביא כליון, ולא הקריב קרבנותיו מתחלה לשכך רוגזא מעלמא ע"ש. ומבואר בחתם סופר (כב:) על מה שכתב רש"י (ח-יד) שמשפט דור המבול שנה תמימה היה (ב"ר לג-ו), דצריך עיון הלא ברגע מתו וירדו שאולח, ומה היה משפטם שוב אם ירדו גשמים י"ב חודש או שנה תמימה או לעולם. אך קאי על נח ובניו שהיו בעונש, שאסורים היו בבית הכלא הזה בתיבה, ונצטערו בה בלי ספק, והיה משפטם שנה תמימה, ואחר כך הורשו לצאת, ולא קודם (ב"ר לא-ט) ע"ש. ועל כן מתחלה היה נחשב לצדיק תמים, אבל אחר הדיבור שהודיע לו שיבוא מבול, ולא ביקש רחמים על דורו, מאז ירדה מעלתו, ואותך ראיתי רק צדיק לפני בדור הזה.

ויתכן לומר גם להיפוך, כי באמת פסוק זה אלה תולדות נח, נמסר מה' לכותבו אחר רבות בשנים מימי המבול, והוא כאשר צוה למשה לכתוב את התורה, וכמו שנאמר (שמות כד-ו) ויקח ספר הברית, וברש"י מבראשית ועד מתן תורה ע"ש. אז נכתבה בהתורה תולדות נח. ולכן אם כי בדורו היה נח רק צדיק ולא תמים, כי היה עליו אשמה על מה שלא הוכיח ולא התפלל על דורו, אבל אחר כך בודאי עשה תשובה על זה, וכמאמרם (ברכות יט.) אם ראית תלמיד חכם שעבר עבירה אל תהרהר אחריו, כי בודאי עשה תשובה. וגם נתייטר כבר במשפט של גיהנם י"ב חודש בהתיבה, ואז נתעלה מעלתו להיות צדיק תמים, ולכן נאמר עליו בתולדותיו, שנח איש צדיק תמים היה בדורותיו.

*

ולדלן מבואר ברש"י, ויבא נח וגו' אל התיבה מפני מי המבול (ו-ו), אף נח מקטני אמנה היה, מאמין ואינו מאמין שיבא המבול, ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים (ב"ר לב-ו) ע"כ. והיא פליאה לומר על מי שהעיד עליו ה' כי צדיק הוא, כי מקטני אמנה היה, ומאמין ואינו מאמין. אך

הגליון הזה נתנדב על ידי

לעילוי נשמת הרה"ח ר' פנחס יהודה ב"ר שמעון ע"ה נפטר ט"ו חשוון תשנ"ז לפ"ק - ת.נ.צ.ב.ה. הונצח ע"י בנו הר"ר שמעון ווינקלער הי"ד	לעילוי נשמת מרת רחל מרים ב"ר דוד ע"ה נפטרה י"א חשוון - ת.נ.צ.ב.ה. הונצת ע"י בנה הר"ר בערל דייטש הי"ד	מוה"ר ר' שרגא צבי פישמאן הי"ד לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בנו למול טוב	מוה"ר ר' אברהם צבי אדלער הי"ד לרגל השמחה השרויה במעונו בארוסי בתו למול טוב	מוה"ר ר' יעקב קליין הי"ד לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב	מוה"ר ר' שלמה זלמן פישער הי"ד לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למול טוב
--	---	--	--	---	--